

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2021-02-03

Diarienummer:
RÄN-2021-00018

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson, Mikael Lundkvist

Årsredovisning 2020

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa nämndens årsredovisning för 2020 enligt bilaga 1, samt
2. **att** fastställa sammanställd analys inför årsredovisningen för Uppsala kommun enligt bilaga 2.

Ärendet

Årsredovisningen är den gemensamma räddningsnämndens avrapportering till kommunstyrelserna/kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Beredning

Ärendet har beretts av brandförsvaret.

Föredragning

Måluppfyllelse av nämndens fem inriktningsmål enligt Handlingsprogrammet för förbyggande verksamhet och räddningstjänst:

1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd
I hög grad uppfyllt.

2. Riskgrupper har ett bra brandskydd
Delvis uppfyllt. Coronapandemin har påverkat måluppfyllelsen negativt.

3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn
Helt uppfyllt.

4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Helt uppfyllt.

5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Delvis uppfyllt. Avsaknad av planeringsdirektiv från centrala myndigheter har påverkat måluppfyllelsen negativt.

Ekonomiska resultatet för år 2020 är 2,5 mnkr. Största orsaken till resultatet är att nämnden fått ett utökat kommunbidrag med 3,6 mnkr för en utökning av bemanningen på deltidsbrandstationerna som inte genomförts.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2021-02-03

Bilaga 1: Årsredovisning 2020

Bilaga 2: Sammanställd analys inför årsredovisningen (Uppsala Kommun)

Beslutet ska delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Elisabeth Samuelsson

Brandchef

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Årsredovisning

Datum:
2021-01-29

Diarienummer:
RÄN-2021-00018

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson, Mikael Lundkvist

Version/DokumentID:

Räddningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

År 2020 påverkades nämndens verksamhet mycket av pandemin. Den uttryckande verksamheten har varit prioriterad, och en beredskapsplan för hög sjukfrånvaro togs fram i början av mars. Glädjande nog har brandförsvaret haft en låg sjukfrånvaro, och anpassningen till att arbeta mer digitalt har gått mycket bra. Förmåga att hantera räddningsinsatser, remisser, sotning och brandskyddskontroll har inte påverkats. Mycket av den externa utbildningen har dock ställts in, och endast prioriterade tillsyner har genomförts sedan pandemin bröt ut. Det viktiga arbetet med information har också påverkats av pandemin, till exempel har brandförsvaret inte bedrivit uppsökande verksamhet eller tagit emot studiebesök på brandstationerna som planerat. Under hösten ställde vi om verksamheten, bland annat genom webb-utbildningar om brandskydd och ett digitalt ”öppet hus”.

Under 2020 genomfördes 2085 räddningsinsatser, vilket är 344 färre än under samma period 2019. Särskilt har antalet trafikolyckor minskat vilket antagligen en effekt av att människor rört sig mindre under pandemin. Nämnden har också noterat att antalet anlagda bränder är betydligt färre jämfört med de senaste åren.

Personalsituationen på RiB-stationer ser bättre ut än på mycket länge. Det är inte utan utmaningar på enstaka stationer, men sammantaget är läget mycket bra. Varje vecka gör deltidbrandsmännen fantastiska insatser, och de skapar trygghet i sin närhet på ett sätt som är otroligt uppskattat.

Ett av målen i handlingsprogrammet lyder *Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn*. Nämnden är nöjda med att brandförsvaret nu är en naturlig remissinstans i alla tre kommuners plan- och byggärenden och att brandförsvarets synpunkter allt oftare får genomslag. Brandförsvaret samarbetar både nationellt och lokalt för ett hållbart brandskydd, och under året har en vägledning för hållbart brandskydd tagits fram.

I oktober beslutade riksdagen om ändringar i lagen i skydd mot olyckor enligt propositionen ”En effektivare kommunal räddningstjänst”. Ändringarna i lagen om skydd mot olyckor lägger stor vikt vid det förebyggande brandskyddet, och på förmågan att leda omfattande insatser. Riksdagens beslut ligger väl i linje med den inriktning räddningsnämnden redan valt, och de fem inriktningsmålen i handlingsprogrammet som ägarkommunernas kommunfullmäktige fastslog hösten 2019.

I december sa riksdagen också ja till regeringens förslag om totalförsvaret under 2021-2025 (FöU4). Beslutet omfattar bland annat två utredningar som berör nämndens verksamhet: om

räddningstjänst under höjd beredskap och befolkningsskydd. Nämnden förväntar sig att dessa utredningar kommer att leda till tydligare uppdrag för sin del i totalförsvaret.

Måluppfyllelse under året

RÄDDNINGSNÄMNDEN				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2020	Resultat		
		Bokslut 2020	Bokslut 2019	Helårsprognos 202008
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	173	1	1	3
Nämnden totalt	174	2	1	4

	KF-budget 2020	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Helårsprognos 202008
Investeringar	18	17	20	18

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner där Uppsala kommun är värdkommun. Kommunbidraget 2020 från Uppsala kommun är 174 miljoner kronor.

Ekonomiska resultatet för nämnden är 2 miljoner kronor, vilket visar att nämnden har en ekonomi i balans. Största orsaken till resultatet är att nämnden fått ett ökat kommunbidrag för en utökning av bemanningen på deltidsbrandstationer som inte har genomförts.

Nämnden har under året till stor del bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål och uppdrag. De huvudsakliga målen för nämnden återfinns i Handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor:

Mål 1 – Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

Mål 2 – Riskgrupper har ett bra brandskydd

Mål 3 – Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Mål 4 – Räddningstjänsten har stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Mål 5 – Räddningstjänsten har en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

De åtgärder som planerats för att uppnå mål 2 påverkades mycket av pandemin. För mål 5 har tyvärr inte förutsättningarna funnits att för att uppnå målet på ett tillräckligt sätt. De nödvändiga förutsättningar som saknas är planeringsdirektiv från centrala myndigheter.

För målen 1, 3 och 4 har nämnden under året på ett tillräckligt sätt uppnått dessa mål inom nämndens verksamhet.

Räddningsnämnden har arbetat mycket mot målet att kommunen ska vara en trygg kommun för alla. Bland annat har personal inom vård och skola utbildats i brandskydd. I samarbete med polisen har utbildningsinsatser gjorts för högstadielärover, och brandförsvaret bidrar också varje vecka till den gemensamma lägesbilden som sammanställs av socialförvaltningen.

Coronapandemin har främst påverkat nämndens verksamhet så att färre tillsyner och brandutbildningar har genomförts än planerat. Det har till viss del påverkat mål 1, 2 och 3 på ett negativt sätt. Nämnden har under året vidtagit åtgärder såsom digital utbildning och anpassade tillsyner för att minska den negativa påverkan.

Nämnden har under året även ökat bemanningen på en brandstation i Uppsala tätort och därmed förstärkt den operativa räddningstjänstverksamheten.

Utvecklingen över tid

De förändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor som gäller från och med den 1 januari 2021 stämmer väl överens med hur räddningsnämnden redan arbetar, framför allt gällande regionala ledningssamarbeten av den typ som räddningsnämnden redan har avtal om. Det visar att Räddningsnämnden legat i framkant. Ledningsförmågan måste dock fortsätta att utvecklas, bland annat för att effektivt kunna ta emot internationellt stöd och hjälp från frivilliga.

Räddningsnämndens tillsynsverksamhet utmärker sig för en hög rättssäkerhet. Tydligheten har ökat med förelägganden och utvecklad kommunikation med verksamhetsutövare.

Räddningsnämnden kommer att fortsätta utveckla bemötande, kompetens, tillgänglighet, information och rättssäkerhet i hela verksamhetsområdet.

Räddningsnämnden kommer fortsätta arbetet för att öka andelen kvinnor inom brandförsvaret. I dag är 8 procent av medarbetarna vid brandförsvaret kvinnor. Vid en nationell jämförelse är andelen deltidsanställda kvinnor i nivå med de andra R9-kommunerna, men andelen heltidsanställda kvinnor är lägre.

Framtida utmaningar

På grund av klimatförändringar finns det en risk att extrema väder, till exempel varma och torra somrar som 2014 och 2018, blir mer frekventa. Räddningsnämnden behöver fortsätta se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att kunna hantera de risker som ett förändrat klimat medför.

Den planerade utökningen av de södra stadsdelarna i Uppsala tätort med en stor befolkningsökning kommer ställa krav på en utökad räddningstjänst, både för att kunna genomföra fler räddningsinsatser och hantera fler myndighetsärenden och andra brandförebyggande åtgärder. En fjärde brandstation kan behövas, alternativt förstärkning i första hand vid den brandstation som ligger i Fyrislund.

Fortsatt är personalomsättningen av deltidsbrandmän (räddningspersonal i beredskap) en utmaning. Räddningsnämnden ser mycket positivt på kommunfullmäktiges inriktning att fler kommunanställda ska kunna kombinera sin anställning med att vara deltidsbrandman.

Att allt fler byggnader uppförs med brännbara material innebär utmaningar vad gäller brandsäkerheten. Bränder i dessa konstruktioner blir mer komplexa och möjligheten att göra snabba och effektiva släckinsatser försvåras. Insatser i miljöer där det förekommer hot och våld, till exempel stenkastning mot brandmän, är också mer resurskrävande än normalt.

Kostnadsutvecklingen styrs till största del av hur stor beredskapen för räddningsinsatser ska vara och vilka sorters räddningsinsatser kommunen beslutar att räddningstjänsten ska klara av. Även befolkningsförändringar styr kostnadsutvecklingen men då mer etappvis än linjärt beroende på hur

och var ökning eller minskning av befolkningen sker. En återuppbyggnad av det civila försvaret och räddningstjänst under höjd beredskap kommer leda till behov av mer resurser för räddningstjänsten. Här inväntas nationella och regionala anvisningar om hur kommunerna ska genomföra denna förmågeuppbyggnad, vilket troligtvis inte kommer innan de utredningar som försvarsbeslutet inkluderat.

Årsredovisning 2020

Gemensam räddningsnämnd

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Innehåll

Ordförandes kommentar	3
Brandchefens kommentar	4
Räddningsnämndens verksamhet	6
Information och rådgivning.....	6
Tillsyn och tillstånd.....	7
Förbereda och genomföra räddningsinsatser.....	8
Åtgärder efter räddningsinsats	10
Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.....	10
Samverkan	11
Krisberedskap och räddningstjänst under höjd beredskap	11
Verksamhetsmål	12
Uppföljning av inriktningsmålen i handlingsprogrammet	12
Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd	13
Riskgrupper har ett bra brandskydd	14
Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn	15
Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden.....	17
Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig.....	19
Inriktningsmål från Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun.....	21
Resultat	28
Investeringar	29
Bilagor	30
Bilaga 1 Pågående investeringar.....	30
Bilaga 2 Indikatorer	31

Ordförandes kommentar

Brandchefens kommentar

År 2020 påverkades vår verksamhet mycket av pandemin. Den uttryckande verksamheten har varit prioriterad, och en beredskapsplan för hög sjukfrånvaro togs fram i början av mars. Glädjande nog har brandförsvaret haft en låg sjukfrånvaro, och anpassningen till att arbeta mer digitalt har gått mycket bra. Vår förmåga att hantera räddningsinsatser, remisser, sotning och brandskyddskontroll har inte påverkats. Mycket av den externa utbildningen har dock ställts in, och endast prioriterade tillsyner har genomförts sedan pandemin bröt ut. Det viktiga arbetet med information avseende främst brandförebyggande åtgärder har också påverkats av pandemin, till exempel har brandförsvaret inte bedrivit uppsökande verksamhet eller tagit emot studiebesök på brandstationerna som planerat. Under hösten ställde vi om verksamheten, bland annat genom webb-utbildningar om brandskydd och ett digitalt "öppet hus". Medarbetare som har kunnat har arbetat hemifrån, och många har ansträngt sig hårt och med mycket gott resultat hittat nya, digitala sätt att arbeta.

Antalet räddningsinsatser var lägre jämfört med tidigare år, antagligen en effekt av att människor rört sig mindre i samhället under pandemin. Vi har också noterat att antalet anlagda bränder är färre jämfört med de senaste åren, men det är förstås för tidigt att dra stora slutsatser av det.

I oktober beslutade riksdagen om ändringar i lagen om skydd mot olyckor enligt propositionen "En effektivare kommunal räddningstjänst". Ändringarna i lagen om skydd mot olyckor lägger stor vikt vid det förebyggande brandskyddet, och på förmågan att leda omfattande insatser. Riksdagens beslut ligger väl i linje med den inriktning räddningsnämnden redan pekat ut, och med de fem inriktningsmålen i handlingsprogrammet som ägarkommunernas kommunfullmäktige fastslog hösten 2019.

Ett av handlingsprogrammets mål är att vi ska ha *en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig*. Delar av krishanteringsförmågan har prövats under pandemin, och innan Corona kom till Sverige deltog delar av brandförsvaret vid TFÖ 2020, totalförvarsövning 2020. Det var första gången på många, många år som brandförsvaret deltog i en övning där scenariot omfattade ett väpnat angrepp i våra kommuner.

När det gäller målet *samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn* är det glädjande att brandförsvaret nu är en naturlig remissinstans i alla tre kommuners plan- och byggärenden och att våra synpunkter allt oftare får genomslag. Brandförsvaret samarbetar både nationellt och lokalt för ett hållbart brandskydd, och under året har en vägledning för hållbart brandskydd tagits fram.

Målet att *medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och rätt kompetens* är av stor vikt för att utveckla brandförsvarets verksamhet. Duktiga ledare och engagerade medarbetare, en inkluderande organisation där alla bidrar är nödvändigt för att brandförsvaret ska klara de uppdrag räddningsnämnden ger oss. Resultaten i årets medarbetarundersökning är mycket fina, men visar också att vi fortsatt måste arbeta för nolltolerans mot alla typer av kränkningar. Ett av uppdragen i verksamhetsplanen är att strukturella skillnader på grund av kön ska arbetas bort. Vårt största hinder har varit bristen på omklädningsrum, och jag är nu mycket nöjd med att könsneutrala omklädningsrum ska byggas på fyra av våra brandstationer. Än är vi inte i mål – på fyra av våra arbetsplatser finns fortfarande bara omklädningsrum för herrar.

Bemanningsituationen på våra deltidstationer ser bättre ut än på mycket länge. Det är inte utan utmaningar vid enskilda stationer, men sammantaget är läget mycket bra. Varje vecka gör våra deltidbrandmän fantastiska insatser, och de skapar trygghet i sin närhet på ett sätt som är otroligt uppskattat av kommuninvånarna.

Samarbetet i Räddningsregion Mitt fortsätter att utvecklas. Hittills har samarbetet framför allt haft fokus på den uttryckande verksamheten, men nu har vi också stärkt samarbetet för att utveckla de förebyggande frågorna.

Pandemin kommer att påverka oss och vår verksamhet även nästa år. I pandemins spår har vi dock lärt oss mycket om vad vi kan göra för att höja vår egen beredskap, men också utvecklat hur vi kan nyttja digitala hjälpmedel på ett bättre sätt. Jag är stolt och tacksam över att leda en verksamhet med människor som har ett stort engagemang för att göra skillnad, att utvecklas och tillsammans lösa de utmaningar vi ställs inför.

Räddningsnämndens verksamhet

Information och rådgivning

För att den enskilde ska kunna förebygga och själv hantera bränder och andra olyckor är information och rådgivning till allmänheten viktigt för nämnden. Brandförsvaret lämnar information och rådgivning till kommuninvånare, förvaltningar, organisationer och företag för att öka kunskapen i att hantera olyckor och bränder. Riktade kommunikationssinsatser har genomförts kontinuerligt under året i olika kanaler beroende på målgrupp och ämnesområde.

På grund av pandemin har informationsinsatser och rådgivning anpassats, bland annat genom att digitalisera besök och informationstillfällen. Värt att nämnas är att årets öppna hus på brandstationerna inte ställdes in utan ställdes om till ett digitalt öppet hus som sändes via Facebook, youtube och uppsalabrandforsvar.se.

Vanligtvis deltar brandförsvaret i olika publika evenemang där främst de operativa styrkorna informerar och ger råd i brandskyddsfrågor. När pandemin bröt ut pausades den verksamheten.

Boende i glesbygd är en prioriterad grupp i nämndens informationsarbete om brandskydd. Information till boende i glesbygd sker främst i samband med sotning och brandskyddskontroll av småhus. Ett informationsblad om brandskydd i hemmet ges då till de boende. Brandförsvaret erbjuder även särskilda utbildningstillfällen för boende i glesbygd om brandskydd.

Åldersanpassad information om brandskydd ges normalt till elever i förskoleklass, årskurs 5 och 7. På grund av pandemin har brandförsvaret inte haft möjlighet att ta emot skolelever på studiebesök. Däremot har brandförsvaret efter hand ställt om och genomfört ett antal digitala skolbesök med gott resultat.

På bilden till höger möter två brandmän skolelever på Björkvallsskolan i Uppsala.

Brandförsvarets fortsätter att utveckla sin webbplats för att möta informationsbehovet hos kommuninvånare, företag och andra organisationer. Under året har bland annat en större genomlysning och uppdatering genomförts av brandförsvarets webbplats för att nå upp till de nya tillgänglighetskraven.

Brandförsvarets facebookside fortsätter att engagera och nå ut till fler kommuninvånare. Under året har sidan haft en fördubbling av antal följare.

Den externa utbildningsverksamheten har under året genomfört en stor omställning på grund av Coronapandemin. Alla teoretiska moment kan nu genomföras digitalt. Även de praktiska momenten har Coronaanpassats och anpassats utifrån kundens förutsättningar och behov.

Tillsyn och tillstånd

En viktig verksamhet för att förebygga bränder och andra olyckor är de tillsyns- och tillståndsbeslut som fattas enligt lagen om skydd mot olyckor och enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. I byggnader innehållande brandfarlig vara utförs vanligtvis tillsyn enligt båda lagstiftningarna, så kallad samplanerad tillsyn.

Sedan pandemin bröt ut har endast prioriterade tillsyner genomförts och övriga har skjutits upp, därav är antalet genomförda tillsyner färre än planerat. Efter sommaren var ambitionen att kunna återgå till normalt tillsynsförfarande men tyvärr förvärrades pandemin och tillsynsverksamheten fick återigen pausas. Under hösten började brandförsvaret genomföra vissa tillsyner digitalt. Under 2020 genomfördes 335 tillsyner varav 179 var tillsyn av radhus.

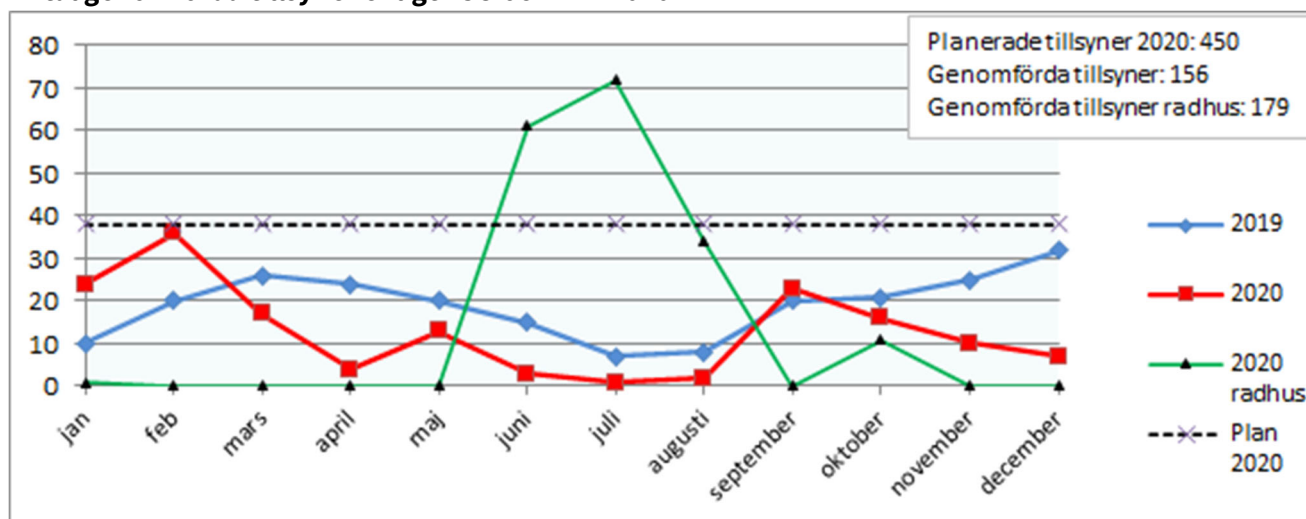
Under året har arbete istället kunnat läggas på bland annat registervård med syfte att ytterligare effektivisera tillsyns- och tillståndsprocessen. Nya föreskrifter för tillsynsprocessen är under framtagande av MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, och dessa kommer påverka tillsynsverksamheten framöver. Vid en implementering av de nya föreskrifterna underlättar det att ha ett väl uppdaterat register av tillsyn- och tillståndsobjekt.

Under sommaren gjordes ett stort antal radhustillsyner. 47 procent av samtliga adresser har blivit tillsynade och brister har åtgärdats. På ytterligare cirka 12 procent pågår åtgärder efter tillsyn.

Trots pandemin har tillståndshanteringen kunnat bedrivas som normalt och handläggningstiderna har kunnat kortas då fler handläggare numera hanterar dessa ärenden. Under 2020 gavs 107 tillstånd. MSB har tagit fram nya föreskrifter för hantering av brandfarliga gaser vilka började gälla från och med augusti.

Antal genomförda tillsyner enligt LSO och LBE 2020

Förbereda och genomföra räddningsinsatser

Räddningsinsatser förbereds genom utbildning, övning, objektsorienteringar, insatsplanering samt fordons- och materielunderhåll. I förberedelserna ingår också utveckling av metod och taktik, samt fysisk träning och fysiska tester. Under år 2020 har fokus varit på grundläggande övningar med fordon och räddningsmateriel men också regionsgemensamma befälsutbildningar och -övningar. Utbildnings- och övningsverksamheten har anpassats till restriktionerna för att minska risken för smittspridning, dock har en del utbildningar fått ställas in eller skjutits fram till 2021.

Räddningsinsatser förbereds även genom larmplaner, där bland annat vilka räddningsenheter som larmas till vilka typer av olyckor finns beskrivet. Det är en komplex uppgift att ta fram larmplaner där många olika parametrar ska tas hänsyn till. Brandförsvaret har fortsatt med översyn av larmplaner och bland annat ökat räddningsresurserna till objekt som hanterar stora mängder brandfarlig vara. Systematik vid insatsplanering har också utvecklats.

Räddningsinsatser genomförs vid olyckor och vid överhängande fara för olyckor för att förhindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. I Tierps, Uppsalas och Östhammars handlingsprogram för räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor anges vilken förmåga kommunerna har för att genomföra räddningsinsatser.

Under januari till december genomfördes 2085 räddningsinsatser. Det är 344 färre än under 2019. Orsaken till färre räddningsinsatser kan nog tillskrivas Corona pandemin med framförallt färre automatlarm under perioden, men även en minskning av trafikolyckor. Antalet anlagda bränder har också minskat. Antalet bostadsbränder har dock ökat.

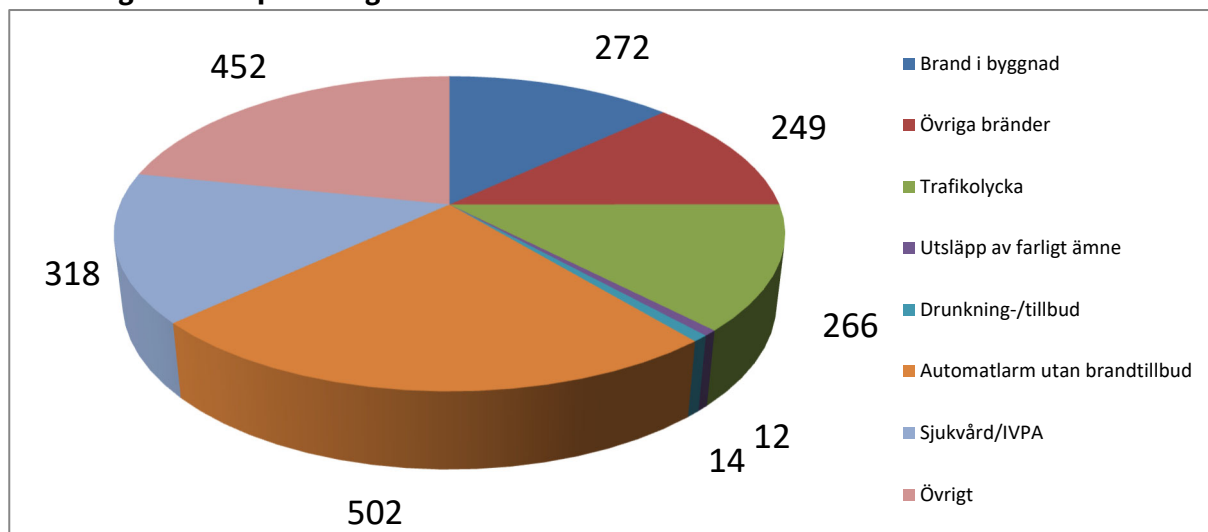
Sommaren var normal avseende vädret och antal bränder i skog och mark. Vid skogsbrand i Örbyhus den 15 juni nyttjades för första gången i Sverige de skopande brandsläckningsflygplanen som kan avropas genom MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Insatsen fick mycket uppmärksamhet nationellt.

Fotograf: Per Lillas. P4 Uppland

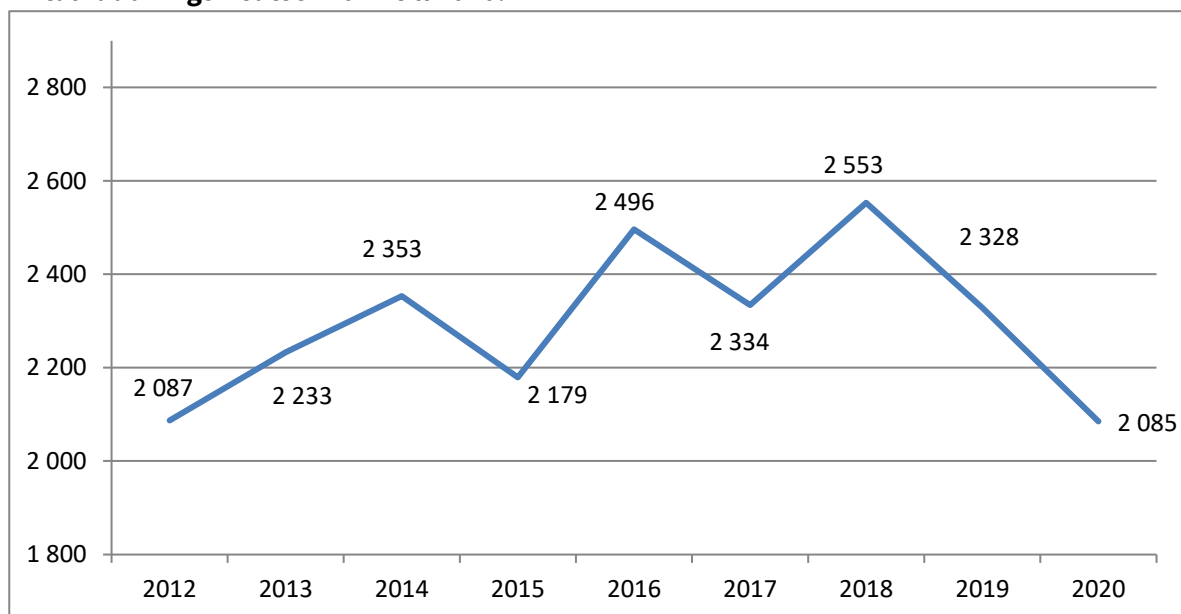
Genom samarbetet Räddningsregion Mitt där 25 kommuner ingår har brandförsvaret hjälpt till med räddningsinsatser i andra kommuner och fått hjälp vid räddningsinsatser från andra kommuner. Samarbetet innebär att allmänheten får en bättre och snabbare hjälp vid olyckor. En stor fördel med samarbetet är också att kommunernas samlade räddningsresurser kan nyttjas på ett snabbare och effektivare sätt vid en större och/eller långvarig räddningsinsats.

Under 2020 genomfördes en bemanningsökning från 1+4 till 1+5 på station Rosendal, en förstärkning som innebär ökad förmåga till effektiva insatser inte minst vid bränder i flerbostadshus.

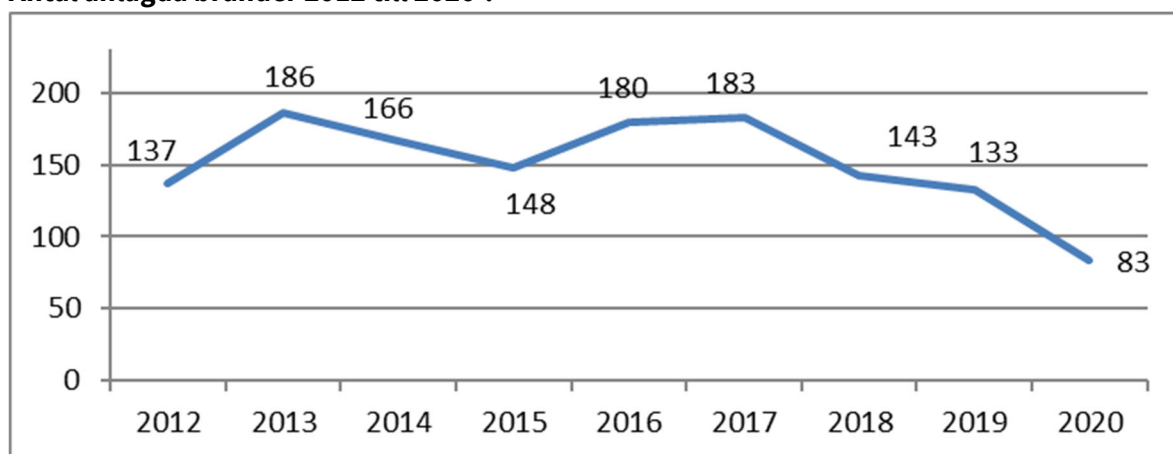
Räddningsinsatser per kategori 2020:

Antal räddningsinsatser 2012 till 2020:

Antal anlagda bränder 2012 till 2020¹:

¹Enligt brandförsvarets bedömning.

Åtgärder efter räddningsinsats

Åtgärder efter räddningsinsats omfattar att informera de drabbade om behovet av restvärdesräddning, sanering, bevakning och andra åtgärder, samt att utreda olycksorsak och olycksförlopp.

Utredning av olycksorsak och olycksförlopp görs primärt i den händelserapport som skrivs vid varje räddningsinsats. Vid vissa händelser kan fördjupade undersökningar göras. Utöver detta görs också en utvärdering av insatsen. Utvärderingen dokumenteras också primärt i händelserapporten. Under året har Uppsala brandförsvaret upprättat 2 085 händelserapporter.

Vid räddningsinsatser där man kan se att det finns erfarenhet att återföra till den egna organisationen och i vissa fall andra organisationer, görs en utvärdering med metoden AAR (After Action Review). Syftet med AAR är att ta tillvara erfarenheter från händelser och genom det lärandet, göra kommande räddningsinsatserna effektivare. Under året har sju AAR dokumenterats efter räddningsinsats, men ingen händelse har medfört någon fördjupad olycksundersökning.

Efter förfrågan från Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn har utredare från Uppsala brandförsvaret gjort en fördjupad utredning av räddningsinsatsen vid den stora branden 23 augusti vid Polarbageriet i Älvsbyn.

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner utförs av de två entreprenörerna som räddningsnämnden har avtal med. Åke Huss AB utför rengöring och brandskyddskontroller i Tierp och Uppsala kommun, LH sotning AB har utfört rengöring och brandskyddskontroller i Östhammars kommun.

Trots pandemin har sotningsverksamheten kunnat fortlöpa enligt plan. Vissa anpassningar har krävts för att kunna genomföra verksamheten på ett smittsäkert sätt.

Lagen om skydd mot olyckor möjliggör för kommunen att medge att den enskilde själv, eller låter annan, rengöra sin egen förbränningsanordning. Ett sådant medgivande kan bara ges om rengöringen sker på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Medgivande för rengöring av egen anordning i den egna fastigheten lämnas efter att brandskyddskontroll utförts och en särskild ansökan upprättats och godkänts av brandförsvaret. Under 2020 har 63 ansökningar inkommit från fastighetsägare om att själva rengöra eller låta annan utföra rengöringen. Under året har det inkommit 16 återkallelser av egen sotning, det vill säga där fastighetsägaren återigen vill att nämnden genom den avtalade entreprenörerna utför sotning på deras anläggning.

Respektive skorstensfejarmästare ansvarar, via delegation från räddningsnämnden, för att uppdatera och underhålla nämndens förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll.

För att säkerställa att förelägganden utfärdade av entreprenörerna på fasta förbränningsanordningar är rättssäkra och i övrigt av god kvalitet har brandförsvaret kontinuerligt möten med entreprenörerna som utför brandskyddskontrollen på uppdrag av nämnden.

Under året har rutiner för förelägganden, soteld och övrig protokollskrivning följts upp och uppdaterats för att förenkla och förbättra processen. Under 2020 hanterades åtta stycken soteldar.

Samverkan

Mycket av räddningsnämndens verksamhet bygger på samverkan och samordning med andra förvaltningar, räddningstjänstorganisationer, myndigheter och frivilliga. Kommunerna har ansvar för att samordna skydd mot andra olyckor än sådana olyckor som föranleder en räddningsinsats.

Räddningsnämnden samverkar i Räddningsregion Mitt där 25 kommuner ingår. Samverkan innebär bland annat att man har en sammanhållen insatsledning och en gemensam övergripande systemledning. Därmed kan kommunerna snabbt hjälpas åt vid större räddningsinsatser. Räddningsnämnden själv är också en samverkan mellan Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden samverkar även mycket med kommunerna i bygg och planprocesserna. Samverkan med polis och ambulans är stor både rent operativt som vid övningsverksamhet.

Krisberedskap och räddningstjänst under höjd beredskap

Det är våra tre kommuner som inom sina respektive geografiska områden ansvarar för att samordning av krishanteringsfrågor sker. Brandförsvaret är en av flera förvaltningar som berörs i händelse av en krissituation. Det är därför nödvändigt att samordnade övningar och gemensamma planeringar genomförs, både enskilt i kommunerna och tillsammans i länet. Brandförsvaret samverkar med kommunerna, Länsstyrelsen och andra aktörer i krisberedskapsfrågor för att säkerställa en god förmåga vid allvarliga samhällsstörningar.

Arbete pågår med att stärka brandförsvarets krisberedskap. Nyckelpersonal har genomgått en halvdagsutbildning i krisberedskap och säkerhetsskydd. Samma personal har även krisövats under våren. Det har även genomförts grundläggande stabsutbildning för personal. Ledningsplanen för brandförsvaret har reviderats. Åtgärder för att stärka brandförsvarets uthållighet har genomförts under året.

Delar av krishanteringsförmågan har prövats under pandemin, och viktiga erfarenheter finns att dra lärdom av.

Under årets första månad deltog brandförsvaret vid TFÖ 2020, totalförvarsövning 2020. Det var första gången på över 30 år som brandförsvaret deltog i en övning där scenariot omfattande ett väpnat angrepp i våra kommuner.

Under året har säkerhetsskyddet stärkts genom åtgärder utifrån upprättad säkerhetsskyddsplan. Arbetet med krigsorganisation är påbörjat.

Verksamhetsmål

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2020

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Verksamheten har i stort bedrivits både till omfattning och kvalité enligt Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynsverksamhet har bedrivits i mindre omfattning än planerat, och efterfrågan på brandskyddsutbildning har minskat på grund av Covid-19.

Uppföljning av inriktningsmålen i handlingsprogrammet

Inriktningsmål	Utfall 2020	Prognos 2021
1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd		
2. Riskgrupper har ett bra brandskydd		
3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn		
4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden		
5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig		

Mål 1 i Handlingsprogrammet

Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

För att minska antalet bränder i bostäder och konsekvenserna av dessa är den enskildes kunskap och förmåga central. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och hjälpa den enskilde med sitt eget brandskydd. Nya metoder och vägar för att nå ut till enskilda ska prövas.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Mycket av den utåtriktade, uppsökande verksamheten med att informera om brandskydd ställdes in eller ställdes om när pandemin bröt ut. Besök i bostadsområden och kontakter med skolelever för att informera om brandskydd och hur enskilda kan förbättra sitt eget brandskydd har skett i mindre omfattning än vad som var planerat.

Brandförsvaret har ökat kommunikationen om brandskydd i sociala media, på brandförsvarets hemsida och via media. Nya sätt att kommunicera om brandskydd har också provats, till exempel genom att sätta upp affischer på olika språk om brandskydd. Det har genomförts genom ett samarbete med SIU, Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala län och med hjälp av kommunerna.

I september genomfördes ett "digitalt" öppet hus med bland annat information om bränder och skador till följd av brand förebygg.

Nämndens åtgärder

Informationsinsatser om förebyggande brandskydd i olika forum och kommunikationskanaler

Status

Klar

När pandemin bröt ut ställdes mycket av den utåtriktade, uppsökande verksamheten om brandskydd ställdes in. Till exempel har kontakter med skolelever har skett i mindre omfattning än vad som var planerat. Brandförsvaret har istället lagt större fokus på att kontinuerligt kommunicera om aktuella ämnen inom brandskydd i sociala media, på brandförsvarets hemsida och via media. Information har också spridits via annonsering i tidningar, reklamradio och sociala medier. Nya sätt att kommunicera om brandskydd har också provats, till exempel genom att sätta upp affischer i friluftsområden och vid grillplatser på olika språk med hur man grillar säkert. Det har genomförts genom ett samarbete med SIU, Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala län och med hjälp av kommunerna.

Uppsökande informationsinsatser efter inträffade bränder i bostäder, skolor och andra offentliga lokaler

Status

Klar

Informationsinsatser till verksamheter efter inträffade bränder har genomförts till exempel i skolor i Eriksberg, Valsätra, Gränby och Björklinge. På grund av pandemin har informationsinsatser efter inträffade bostadsbränder genomförts i mindre omfattning.

Mål 2 i Handlingsprogrammet

Riskgrupper har ett bra brandskydd

Personer i riskgrupper har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa gruppers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade till riskgrupperna. Samarbete mellan brandförsvaret och andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå detta.

Bedömning

Delvis uppfyllt

Nämndens verksamhet bidrar delvis till måluppfyllelse. Målet har inte uppnåtts till den grad som var planerat. Främsta orsaken är Covid-19. De aktörer som brandförsvaret behöver söka samarbeten med i arbetet med att få ett bra brandskydd för riskgrupper har i mycket stor grad varit upptagna med hanteringen av pandemin.

Nämndens åtgärder

Identifiera de samhällsfunktioner som möter riskgrupperna och ta initiativ till samarbete

Status

Påbörjad

Arbetet försenades på grund av pandemin, men tack vare ett examensarbete som universitetsstudenter gjorde på uppdrag av brandförsvaret finns ett underlag att utgå från i fortsatt arbete.

Identifiera riskgruppernas särskilda behov och i samverkan med de som berörs anpassa åtgärder och aktiviteter

Status

Påbörjad

Arbetet försenades på grund av pandemin. Under hösten tog brandförsvaret hjälp av universitetsstudenter som genom ett examensarbete gjorde en kartläggning och har lämnat förslag som brandförsvaret kommer arbeta vidare med 2021.

Utveckla information och utbildning om individanpassat brandskydd

Status

Påbörjad

Arbetet har försenats på grund av pandemin.

Mål 3 i Handlingsprogrammet

Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Räddningsnämndens riskanalys till kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst visar på en snabb och omfattande nybyggnation i kommunerna. Det leder till en riskbild som förändras. Brandförsvaret ska aktivt arbeta för att samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn.

Bedömning

Helt uppfyllt

Senaste kommentar (2020-12-31):

Nämnden verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Ett systematiskt samarbete med kommunerna i plan- och byggprocesserna har etablerats. Brandförsvaret har blivit delaktiga och haft en aktiv roll i tidiga skeden i plan- och byggprocesser, vilket har gett goda resultat för både brandskydd och riskhänsyn i kommunerna.

Brandförsvaret har under perioden arbetat med en vägledning för hållbart brandskydd. Vägledningen kommer att underlätta kommunikationen med byggherrar, fastighetsägare med flera. Arbetet med informationsinsatser har försenats på grund av pandemin.

Nämndens åtgärder

Säkerställ delaktighet från brandförsvaret i kommunernas plan- och byggprocesser

Status

Klar

Brandförsvaret är delaktiga i alla tre kommuners plan- och byggprocesser. Remisser avseende brandskyddet inom plan- och byggprocess hanteras löpande.

Öka kunskapen om hållbart brandskydd hos byggherrar, fastighetsägare och andra aktörer

Status

Påbörjad

Arbetet med kommunikationsinsatser har försenats på grund av pandemin. Brandförsvaret poängterar vikten av ett hållbart brandskydd i många sammanhang, och för att underlätta för byggherrar, fastighetsägare med flera arbetar brandförsvaret med en vägledning.

Vid tillsyn på exempelvis höga trähus har fastighetsägare informerats om vikten av underhåll och egenkontroller för att uppnå ett hållbart brandskydd.

Arbeta för långsiktig och robust planering av brandvattenförsörjningen

Status

Påbörjad

Brandförsvaret har påbörjat en dialog med VA-bolagen och varit remissinstans i Svenskt vattens arbete med nationella vägledningar. Det är viktigt med fortsatt dialog med VA-bolagen, då det finns intressekonflikter mellan dricksvattenkvalité och brandvattenförsörjning.

Utveckla delaktigheten från brandförsvaret i planfrågor som rör framkomlighet för utryckningsfordon

Status

Klar

Brandförsvaret har under perioden haft stor delaktighet i planfrågor och utryckningsfordonens framkomlighet tas på stort allvar av alla parter i planeringen av infrastrukturen.

Särskilt i Uppsala tätort där många markarbeten pågår sker en löpande dialog med stadsbyggnadsförvaltningen angående framkomligheten för utryckningsfordon.

Arbeta för ökad riskhänsyn i översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner samt detaljplaner

Status

Klar

Brandförsvaret har blivit delaktiga i tidiga skeden i planprocesserna vilket har haft en mycket positiv effekt på att minska riskerna för olyckor i kommunerna.

Mål 4 i Handlingsprogrammet

Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Brandförsvaret ska klara av att hantera förändringar i riskbilden och hänga med i den snabba omvärldsutvecklingen, både förebyggande och operativt. För att kunna göra det ska medarbetarnas kompetens, övningsverksamhet, digitalisering samt teknik och utrustning ligga i framkant.

Bedömning

Helt uppfyllt

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Samarbetet med andra räddningstjänster, och satsningen på digital kompetensutveckling och digitala ledningsstöd i utryckningsfordonen är viktiga faktorer i utvecklingsarbetet.

Nämndens åtgärder

I samverkan med andra räddningstjänster stärka den förebyggande och operativa förmågan genom kompetenshöjande utbildning och övning med fokus på nya risker

Status

Klar

Samarbetet i räddningstjänstregionen fortsätter att utvecklas, ett exempel är gemensamma utbildningar för befäl. Hittills har fokus framför allt varit den uttryckande verksamheten, men under perioden har samarbetet för att utveckla de förebyggande frågorna ökat.

Delar av årets gemensamma utbildningar ställdes in på grund av pandemin, medan andra aktiviteter har ställts om och genomförts digitalt.

Just utveckling av digital utbildning och övning är en viktig faktor för att på ett effektivt och kvalitetssäkert sätt öka kompetensen. Under året har brandförsvaret sökt samarbeten med andra organisationer för att hjälpas åt i det arbetet. Nya kontaktvägar har etablerats, både med andra verksamheter i kommunerna, andra räddningstjänster och andra organisationer.

Utveckla digitalt ledningsstöd med fokus på insatsplanering

Status

Klar

Rutiner har tagits fram och tekniken har anpassats för digitala insatsplaner. Upprätta och uppdatera insatsplaner genomförs nu löpande av medarbetare i utryckningsstyrkan och vid enheten för samhällsskydd.

Under året har också ett digitalt stöd för information om specifika fordon installerats i alla släckfordon. Är registreringsnumret känt kan utryckningspersonalen förbereda sig under framkörningen genom att få information om hur fordonet är uppbyggt, typ av motor, var batteri är placerat med mera. På så sätt kan effektivare och säkrare räddningsinsatser genomföras.

Ta fram plan för utveckling och anpassning av övningsverksamhet och övningsanläggningar med fokus på nya risker, minskade transporter och miljöhänsyn

Status

Klar

Planer har tagits fram för att minska transporter och för att minska utsläpp vid övningsverksamheten, till exempel ska brandstationerna i Tierp och Östhammar användas mer för deltidsbrandmännens övningar

vilket medför mindre transporter. Införande av ett nytt sätt att öva losstagning av personer i krockade fordon utvecklas för att minska behovet av skrotbilar. Ingen övning sker med brandskum på grund av risken för miljöpåverkan, men det finns ett behov att öva med brandskum på grund av att det ibland måste användas vid olyckor. Undersökning pågår om det går att öva med skum utan att miljön påverkas.

Övningsanordningar och övningsmetodiken anpassas kontinuerligt för nya risker, till exempel räddningsinsatser med gasbilar.

Samarbete med främst polis och andra kommunala verksamheter för att förebygga social oro

Status

Påbörjad

Många aktiviteter, till exempel att delta på fritidsaktiviteter för unga, har ställts in på grund av pandemin. Inför varje helg har brandförsvaret, Polisen och Uppsala kommuns ungdomsjour och ordningsvakter möte för informationsutbyten och eventuell samordning för att förebygga social oro. Efter inträffade bränder i skolor bedriver brandförsvaret uppsökande verksamhet, vilket under året har skett både fysiskt och digitalt beroende på hur rekommendationerna sett ut vid aktuella händelser.

Förbättra bemötande, kompetens, tillgänglighet, information och rättssäkerhet i hela förvaltningens arbetsområde

Status

Klar

Under året har brandförsvaret arbetat med utveckling av information på hemsidan, framtagande av bättre mallar för förelägganden samt interna rutiner vilket ska förbättra tillgänglighet, information och rättssäkerhet.

Mål 5 i Handlingsprogrammet

Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Riskbilden påvisar behov av utveckling inom området krisberedskap och civilt försvar för brandförsvaret. Förmågan behöver stärkas betydligt inom dessa områden. Ytterligare inriktningar och anvisningar från staten blir viktiga. Räddningsnämndens ambition är att brandförsvaret vid en krissituation ska kunna verka självständigt under åtminstone en vecka.

Bedömning

Delvis uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Erfarenheter från pandemin och Totalförsvarsövning 2020 har tagits tillvara, och uthålligheten att verka under samhällsstörningar har ökat.

Nämndens åtgärder

Säkerställa att brandförsvaret har förmåga att verka vid brist på drivmedel

Status

Påbörjad

Ombyggnationer pågår för att öka kapaciteten att lagra drivmedel. Arbetet kommer att fortgå 2021.

Öka uthålligheten att verka vid samhällsstörningar

Status

Klar

Uthålligheten har ökat genom att brandförsvaret sett över och anpassat rutiner och egna beredskapslager i syfte att kunna verka vid samhällsstörningar.

Utifrån genomförd analys säkerställa ett fullgott säkerhetsskydd

Status

Påbörjad

Skalskyddet har förbättrats under perioden och andra åtgärder är vidtagna.

Utveckla förmågan att verka vid höjd beredskap

Status

Påbörjad

Förmågan har övat genom deltagande i Totalförsvarsövning 2020. Vid övningen identifierades bland annat otydlighet i hur en gemensam nämnds verksamhet styrs under höjd beredskap - något som återstår att utreda.

Krigsplacering av brandförsvarets personal genomförs nu enligt rutin. Säkerhetsskyddet har stärkts.

Fortfarande saknas planeringsanvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap från de statliga myndigheterna.

Utveckla förmågan att ta emot och effektivt använda externa resurser exempelvis frivilliga

Status

Påbörjad

Kamratföreningen "Röde hanen", som leds av pensionerade brandbefäl och brandmän, har under sommaren varit beredda att bistå vid eventuella skogsbränder. Brandförsvaret hade dock under årets sommar inga räddningsinsatser där hjälpen behövdes

Länsstyrelsen har sökt samarbeten med länets räddningstjänster angående organisering av resurser som är tänkta att använda i såväl fredstid som under höjd beredskap. Resurserna kan bland annat vara behjälpliga vid skogsbränder. Planering för detta har skett under perioden.

Brandförsvaret har också samlat in erfarenheter av att ta emot externa resurser från andra räddningstjänster. Kommunerna har också samlat viktiga erfarenheter från hanteringen av pandemin vad gäller externa resurser.

Inriktningsmål från Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun

Tierps kommuns mål: Kommunens verksamheter ska planeras utifrån både kvinnor och mäns, flickors och pojkars behov och resurser ska fördelas likvärdigt mellan könen.

Uppsala kommuns inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden: En hållbar kommun

Bedömning

Helt uppfyllt

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Nämnden har en långsiktig ekonomi i balans och arbetar kontinuerligt med att få sin verksamhet socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar.

Nämndens verksamhet består till stor del av räddningstjänst som är till för alla som bor och vistas i kommunerna. Nämndens resurser fördelas könsneutralt.

Nämndens strategi:

En god kontroll och styrning av verksamhet och ekonomi. Kontinuerligt anpassa verksamheten utifrån tilldelade kommunbidrag från kommunerna på ett jämställt sätt.

Bedömning

Helt uppfyllt

Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se inom målet. Nämnden har en långsiktig ekonomi i balans och arbetar kontinuerligt med att få sin verksamhet socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar.

Nämndens åtgärder

En god kontroll över vilket behov som kommunerna har inom nämndens ansvarsområde

Status

Klar

Handlingsprogram enligt Lagen om skydd mot olyckor tas fram vart 4:e år. Fortlöpande sker en bedömning av till exempel behovet av brandtillsyn och hur riskerna är i kommunerna för bränder och andra olyckor som kan föranleda räddningsinsats.

En god uppföljning av verksamheten och ekonomin

Status

Klar

Nämnden har en god uppföljning av verksamheten och ekonomin. Månadsuppföljningar beslutas i nämnden och rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden. Förutom månadsuppföljningar görs två delårsuppföljningar och en årsredovisning som också rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden.

Uppdrag

1.6 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.

Senaste kommentar (2020-12-31):

Genomförs 2021

KVAR FRÅN 2018: 1.2 Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt

Status

Klar

Förutsättningar finns för att fortsatt digital utveckling ska ske löpande, dels genom utveckling av brandförsvarets webb-sida men också genom utveckling av brandförsvarets verksamhetsledningssystem. Digitalisering av intern och extern utbildning genomförs med goda resultat.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet.

Kärnverksamheten har i vissa delar påverkats av pandemin, till exempel har brandförsvarets närvaro på skolorna varit mindre än normalt under perioden och färre tillsyner har genomförts.

Uppdrag

2.1 Stärk arbetet för att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis (bland annat inom ramen för nya överenskommelsen), civilsamhället och andra myndigheter.

Status

Klar

Brandförsvaret bidrar bland annat genom möten med skolelever på högstadiet. Brandförsvaret deltar också vid andra samarbeten, till exempel fritidsaktiviteter för unga. Inför varje helg har brandförsvaret, Polisen och Uppsala kommuns ungdomsjour och ordningsvakter möte för informationsutbyten och eventuell samordning för att förebygga social oro.

KVAR FRÅN 2019: Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.

Status

Klar

Personal har genomgått utbildning i "klarspråk", och blanketter har digitaliserats och förenklats. Rutiner och resurser har setts över så att remisser handläggs inom önskad tid. Brandförsvaret arbetar också med att underlätta för enskilda som behöver förnya tillstånd för brandfarliga varor.

KVAR FRÅN 2018: 2.9 Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter

Status

Klar

Brandförsvaret har fastställt en ledningsplan för allvarliga störningar. Planen har prövats vid övning. Utveckling kommer att ske fortlöpande, bland annat med erfarenheter från hanteringen av pandemin.

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet bidrar i hög grad till målet genom att arbeta mot målen i handlingsprogram för skydd mot olyckor. En viktig del är att nämnden deltar i kommunernas plan- och byggprocesser med fokus på riskhänsyn i samhällsplaneringen och ett hållbart brandskydd.

Uppdrag

3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Status

Klar

Digital utveckling sker bland annat genom mobila applikationer i verksamhetsledningsverktyg. Digital teknik för utbildnings- och övningsverksamhet för personal inom räddningstjänstområdet har prioriterats under 2020. Brandskyddsutbildning för exempelvis personal inom omsorgsförvaltningarna kan efter utvecklingsarbetet under året ske digitalt.

3.5 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Status

Klar

Kontinuerlig dialog med hyresvärdar om att minska energiförbrukningen i brandstationerna.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Nämndens arbete för skydd mot olyckor, och särskilt det brandförebyggande arbetet, bidrar till måluppfyllelse.

Uppdrag

Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.

Status

Klar

Utbildningsinsatser har genomförts.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Nämndens verksamhet bidrar till måluppfyllelse genom att arbeta för att minska bostadsbränder och skador till följd av bränder i bostäder samt genom att erbjuda sommarjobb.

Uppdrag

I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.

Status

Klar

Nämndens verksamhet bidrar till måluppfyllelse genom att arbeta för att minska bostadsbränder och skador till följd av bränder i bostäder samt genom att erbjuda sommarjobb.

Tierps kommuns mål: Det ska vara lätt för invånarna i Tierps kommun att engagera sig och delta i den lokala samhällsutvecklingen. Alla behöver hjälpas åt.

Uppsala kommuns inriktningsmål 8 Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden: En öppen kommun

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Nämnden bidrar till målet genom att underlätta för invånare att kontakta brandförsvaret genom samarbeten med Tierps medborgarservice, Uppsala kommuns Kontaktcenter samt Östhammar Direkt. En informationshanteringsplan som tydliggör hur ärenden handläggs är under framtagande. Medborgardialoger genomförs vid framtagande av nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst, vilket normalt sker vart 4:e år.

Nämndens åtgärder

Genomföra medborgardialoger vid framtagande av handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Status

Väntar

Inte aktuellt år 2020.

Uppdrag

KVAR FRÅN 2019: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering

Status

Påbörjad

Arbete pågår, men tidsplanen har förlängts till 2021.

Räddningsnämndens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med rätt kompetens möta Tierp, Uppsala och Östhammar.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Insatser för att utveckla arbetsmiljöarbetet har genomförts under året. Planerade aktiviteter för att stärka ledarskap och medarbetarskap har ställts in på grund av pandemin, till exempel har gemensamma träffar för

deltidsbrandmän skjutits på framtiden. Årets medarbetarundersökning har genomgående ett mycket bra resultat som påvisar bra arbetsvillkor och nöjda medarbetare. Sjukfrånvaron har varit låg under perioden, även om en viss ökning skedde under våren när pandemin bröt ut.

Nämndens åtgärder

Utveckla arbetet för en god arbetsmiljö

Status

Påbörjad

Under våren har arbetsmiljön undersökts genom en medarbetarundersökning och en enkätundersökning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kontinuerliga avstämningar med huvudskyddsombud görs också för att säkerställa en god arbetsmiljö. Åtgärder utifrån framkomna brister genomförs löpande. Vid större verksamhetsförändringar bildas arbetsgrupper med representanter från både chefer och medarbetare som tillsammans identifierar eventuella risker eller brister.

Under perioden har medarbetare som arbetar med myndighetsutövning eller i operativ tjänst utbildats i hur man ska agera i hotfulla situationer. Arbete pågår också för att utveckla omhändertagandet av egen personal efter traumatiska räddningsinsatser. Stor vikt har under året också lagts på åtgärder för att minska spridning av smitta.

Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning

Status

Påbörjad

För att kunna attrahera fler sökande oavsett kön anpassas lokalerna så de är mer jämställda, till exempel avseende omklädningsrum. Vid upphandling av utryckningskläder och stationskläder kravställs så de passar både kvinnor och män.

För att attrahera nya medarbetare från universitetet och MSB:s utbildningar har brandförsvaret praktikperioder för brandingenjörsstudenter och SMO-studenter. Det är en viktig aktivitet för att få sökande och för att sprida information om att Uppsala brandförsvär är en god arbetsgivare till skolorna. Stort fokus läggs på att studenterna får bra en bra praktik vid brandförsvaret.

Att rekrytera och behålla deltidsbrandmän är en utmaning. Brandförsvaret arbetar kontinuerligt med detta och försöker anpassa arbetet så flera kan ta en anställning som deltidsbrandman.

Genomgång av den rutin för kompetensförsörjning som finns har gjorts. Inga aktuella avvikelser har identifierats, men brandförsvaret behöver säkerställa att vi möter upp behovet av brandingenjörer i framtiden.

Utveckla ledarskap och medarbetarskap som främjar trygghet, tydlighet, och tillit

Status

Påbörjad

Under året har chefernas kompetens inom arbetsrätt stärkts. Arbete för en mer inkluderande arbetsplats har bedrivits genom gruppdiskussioner med riktade frågeställningar under parollen "En räddningstjänst för alla". På grund av pandemin har en del planerade chefsutvecklingsaktiviteter flyttats fram.

Arbeta för ökad jämställdhet och ökad mångfald

Arbetet sker främst genom att höja chefernas kompetens inom området och genom dialog med alla heltidsanställda medarbetare om på vilket sätt Uppsala brandförsvär ska vara en inkluderande räddningstjänst för alla. Vid nyrekrytering görs särskilda insatser för att attrahera nya målgrupper. Kvinnliga medarbetare uppmuntras att delta i nätverk.

För att kunna attrahera fler sökande av båda könen anpassas lokalerna så de är mer jämställda till exempel avseende omklädningsrum. Vid upphandling av utryckningskläder och stationskläder krävs så de passar både kvinnor och män.

Uppdrag

9.5 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Status

Påbörjad

Omklädningsmöjligheterna för kvinnor vid brandstationerna har förbättrats genom införande av könsneutrala omklädningsrum där medarbetare har ett gemensamt utrymme för skåp men byter om eller duschar i enskilda bås.

Brandförsvaret har under perioden arbetat med förhållningssätt, normer och värderingar kring jämställdhet. En genomlysning av alla rutiner och riktlinjer ur ett jämställdhetsperspektiv ingår också i det arbetet. Målet är att kvinnor vid brandförsvaret ska känna sig inkluderade på ett självklart sätt.

Nämndens åtgärder

Arbeta för att fler kvinnor ska söka tjänst hos brandförsvaret

Status

Påbörjad

Fortfarande är det få kvinnor som söker utlysta tjänster hos brandförsvaret. Brandförsvaret utreder hur man kan få fler kvinnliga sökanden och för att de kvinnor som rekryteras ska känna sig inkluderade på arbetsplatsen.

Brandförsvarets ledning är delaktig i nationella utvecklingsarbeten genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) räddningstjänstråd och Nätverket för jämställda räddningstjänster.

Rekryteringsprocessen ska präglas av inkluderande förhållningssätt

Status

Klar

De som genomför rekryteringar är väl insatta i att rekryteringsprocessen ska präglas av inkluderande förhållningssätt. Under året kommer rutinerna för rekrytering att gås igenom för att identifiera eventuella brister och förbättringsområden för att sedan åtgärda dessa.

Arbeta för nolltolerans mot alla former av kränkningar

Status

Klar

Alla chefer vid brandförsvaret har fått utbildning för att förstå vad jämställdhet och mångfald innebär för Uppsala brandförsvaret. Genom ökad kunskap ska förståelsen för att inga former av kränkande handlingar accepteras inom brandförsvaret finnas hos alla medarbetare. Arbetet har på grund av Corona-pandemin stannat av lite och har inte kunnat genomföras som planerat. Under året har inga anmälningar om kränkande särbehandling inkommit.

9.8 Möjliggöra för fler deltidsbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare.

Status

Klar

Informationskampanjer om vad det innebär att arbeta som deltidsbrandman har tagits fram och spridits till förvaltningar och bolag.

Särskilt uppdrag åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta

Status

Klar

Ledningsplanen antogs under 2019.

Särskilda frågor om synpunktshantering

Rapporteras vid helårsuppföljningen. Frågorna besvaras genom att lämna en kommentar i fliken Rapportering i frågan.

Status

Påbörjad

Nämnden tar emot synpunkter via personliga besök, telefon och e-post. Ärendena handläggs i vanlig ordning, inget särskilt system finns för just synpunktshantering. Nämnden för inte statistik över antalet synpunkter som inkommit. De flesta synpunkter som kommer in är positiv återkoppling efter räddningsinsatser, till exempel tack-kort och teckningar från barn. Önskemål om att utveckla brandförsvarets webbsida har också tagits emot och förbättringar på brandförsvarets hemsida har genomförts.

Särskilda frågor om coronaviruset Covid-19

Räddningsnämndens tillsynsverksamhet och arbete med information, rådgivning och utbildning har påverkats av pandemin. Uppdraget att genomföra räddningsinsatser har inte påverkats, inte heller arbetet med rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Sjukfrånvaron har inte varit hög under året, och ekonomin har inte påverkats i större omfattning.

Brandförsvaret upprättade en beredskapsplan för hög personalfrånvaro i mars, men tack vare aktivt arbete för att minska smittspridningen på arbetsplatserna har den inte behövt aktiveras. Delar av brandförsvarets ledningsplan för allvarliga störningar aktiverades också i mars, och en särskild organisation arbetar kontinuerligt med riskbedömningar, åtgärder, uppföljning och kommunikation i syfte att minska smittspridningen och pandemins påverkan på verksamheten. Brandförsvaret har också samarbetat med angränsande räddningstjänster i syfte att utbyta erfarenheter och hjälpa varandra. Brandförsvaret har också deltagit aktivt i värdkommunens hantering där övergripande inriktningar och många arbetsgivarfrågor hanterats. Stort fokus har lagts för att möjliggöra och underlätta för dem som har möjlighet arbeta från hemmet, och minst lika viktigt har varit åtgärder för att minska risken för smittspridning för de medarbetare som behöver finnas på sin arbetsplats.

Resultat

RÄDDNINGSNÄMNDEN		Resultat		
	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2020	2020	2019	202008
Tierps kommun	26,4	0,4	0,4	0,4
Uppsala kommun	173,8	1,7	1,1	2,8
Östhammars kommun	27,3	0,4	0,4	0,4
Nämnden totalt	227,5	2,5	1,9	3,7

Uppsala kommun:

RÄDDNINGSNÄMNDEN		Resultat		
	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2020	2020	2019	202008
Politisk verksamhet (1)	1	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m (2)	173	1	1	3
Övriga verksamheter	0	0	0	0
Nämnden totalt	174	2	1	3

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2020	2020	2019	202008
Investeringar	18	17	20	18

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner där Uppsala kommun är värdkommun.

Kostnaden för den politiska verksamheten består till största del av arvoden till nämndens ledamöter och lön för nämndsekreterare och verksamheten har en ekonomi i balans.

Resultatet för nämndens hela verksamhet är 2,5 mnkr. Det positiva resultatet beror främst på att nämnden fått 3,6 mnkr i kommunbidrag för en utökning av deltidsbrandmän som inte har genomförts. Nämnden har en kostnad på 1,1 mnkr för brandpostnätet i Uppsala kommun som inte är finansierad med ökat kommunbidrag. Från och med 2021 har nämnden ett ökat kommunbidrag för kostnader kopplade till brandpostnäten i alla tre kommuner.

Större poster som påverkar resultatet är även att nämnden fått 0,8 mnkr i ersättning för sjuklönekostnader och minskade intäkter på cirka 1,5 mnkr. De minskade intäkterna beror på Coronapandemin och avser färre genomförda brandutbildningar och tillsyner. Nämnden har i övrigt inte haft några större kostnader kopplade till Coronapandemin och få sjukskrivningar som kan kopplas till Covid-19.

Sannolikt kommer vi oftare se mer extremt väder på grund av den globala uppvärmningen och det medför större kostnader för räddningstjänsten. Kostnadsutvecklingen styrs till största del av hur stor beredskap och vilken förmåga kommunerna ska ha för att hantera olyckor och bränder. Teknikutvecklingen med större möjligheter att bättre, säkrare och snabbare genomföra räddningsinsatser innebär även kostnadsökningar. Vinsterna av detta kommer inte nämnden tillgodo i form av minskade kostnader utan det är istället andra stora samhällsvinster med att olyckor och bränder kan undvikas eller att skadorna minimeras.

Teknikutvecklingen inom andra områden som elfordon, trähus, solceller ställer också ökade krav på räddningstjänsten som innebär kostnadsökningar för nämnden.

Även befolkningsförändringar styr kostnadsutvecklingen men då mer etappvis beroende på hur och var ökning eller minskning av befolkningen sker. Antal räddningsinsatser har ingen eller väldigt svag inverkan på kostnaden för räddningstjänsten och därmed också på kostnadsutvecklingen.

En återuppbyggnad av det civila försvaret och räddningstjänst under höjd beredskap kommer leda till behov av mer resurser för räddningstjänsten. Här inväntas nationella och regionala anvisningar om hur kommunerna ska genomföra denna förmågeuppbyggnad.

För de kommande två åren 2021 till 2022 bedöms en ekonomi i balans kunna uppnås med en godtagbar nivå på verksamheten utifrån budgetplanerna från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner som återfinns i Uppsala kommuns Mål och budget 2021.

Nettokostnad per invånare för räddningstjänst (2019):

Kommun	kr/invånare	medel respektive kommungrupp
Tierps kommun	1 203	884
Uppsala kommun	699	680
Östhammars kommun	1 164	1 151

Investeringar

Nämnden har genomfört investeringar för 17 mnkr och har en budget på 18 mnkr. Skillnaden mellan utfall och budget beror på en leveransförsening av ett brandfordon. De största investeringarna är brandfordon och brandmateriel.

Bilaga 2 Indikatorer

Mål i handlingsprogrammet

Mål 1

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1.Antal bostadsbränder ¹	132	119	141	147	181	↘	↗
2.Antal bränder i allmänna byggnader ¹	38	24	22	21	28	↘	→
3.Antal matlagningsrelaterade bränder ¹	55	54	63	45	49	↘	→
4.Antal eldstadsrelaterade bränder ¹	29	28	21	16	19	↘	↘

¹ Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalus.

Mål 2

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1.Antal bränder i vårdboenden, vårdinrättningar, omsorgsboenden ¹	13	13	11	7	9	↘	↘
2.Antal omkomna i bränder ¹	2	3	1	0	4	↘	→
3.Antal skadade i brand ¹	19	26	18	18	25	↘	→

¹ Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalus.

Mål 3

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1. Antal räddningsinsatser per 1000 invånare ¹	8,21	8,66	9,29	8,23	-	↘	→

¹ Källa: IDA.

Mål 4

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1.Larmbehandlingstid Tierp ¹	2,5	2,5	2,5	2,5	-	↘	→
2.Larmbehandlingstid Uppsala ¹	2,4	2,4	2,4	2,3	-	↘	→
3.Larmbehandlingstid Östhammar ¹	2,1	2,2	2,1	2,2	-	↘	→
4.Responstid Tierp ²	16,7	14,3	15,1	14,9	-	↘	→
5.Responstid Uppsala ²	10,6	10,6	10,4	10,5	-	↘	→
6.Responstid Östhammar ²	15,1	13,5	10,6	12,6	-	↘	→
7.Antalet insatser där insatstiden överstiger 20 minuter för första enhet ³	169	140	141	107	77	↘	↘
8.Antal räddningsinsatser per 1000 invånare ⁴	8,21	8,66	9,29	8,23	-	↘	→

¹ Källa: KOLADA Larmbehandlingstid: mediantid i minuter från mottaget 112-samtal tills första styrka får larmet

² Källa: KOLADA Responstid: mediantid i minuter från 112-samtal till första räddningstjänstresurs är på plats

³ Källa: Egen uppföljning i verksamhetssystemet Daedalus.

⁴ Källa: IDA.

Räddningsnämndens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med rätt kompetens möta Tierp, Uppsala och Östhammar.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1. Resultat kommungemensam medarbetarundersökning (totalindex)	-	69	75	79	82	➔	↗
2. Resultat kommungemensam medarbetarundersökning avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (Delindex ledarskap)	-	70	79	83	84	➔	↗
3. Resultat kommungemensam medarbetarundersökning avseende öppet arbetsklimat, hot och våld, diskriminering och kränkningar (Delindex andra viktiga frågor)	-	72	73	81	81	↗	↗
4. Resultat kommungemensam medarbetarundersökning avseende frågan "Under det senaste året har jag i mitt arbete upplevt att det skämtats eller pratats nedvärderande om personer eller egenskaper kopplat till någon av diskrimineringsgrunderna".	-	65	66	71	75	↗	↗
5. Upprepad korttidssjukfrånvaro (antal personer)	-	1	2	3	5	➔	↗

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Indikator	Historik					Mål-sätt ning	Trend
	2016	2017	2018	2019	2020		
1. Andel kvinnliga medarbetare	7,2%	8,3%	8,2%	8,6%	8,7%	↗	↗